

Dnes v listě:

♦ MINISTR PRŮMYSLU A OBCHODU SI PROHLÉDL VELKÉ SANAČNÍ PROJEKTY V OSTRAVĚ ♦ DOČISTĚNÍ DŮLNÍCH VOD NA LOKALITĚ STŘÍBRO (ŠTOLA PROKOP) ♦ MEZINÁRODNÍ CVIČENÍ MOBILNÍCH SKUPIN „INTERNATIONAL IN-SITU GAMMA SPECTROMETRY INTERCOMPARISON EXERCISE“ ♦ 23. JIHLAVSKÉ HAVÍŘENÍ 2019 ♦ O. Z. ODRA BUDE SPOLUPRACOVAT NA OŽIVENÍ KARVINSKA ♦ 10. VÝROČÍ NA MĚDĚNCI ♦ OCENĚNÍ ČESKÝ PERMON 2019 ♦ EVROPSKÉ FÓRUM PRO VĚDU, VÝZKUM A INOVACE V DŘÁŽDANECH ♦ WARD LEONARD ♦ KONTROLA PLNĚNÍ PKS ZA 1. POLOLETÍ 2019 ♦ LETNÍ TÁBOR V BĚLÉ POD BEZDĚZEM ♦ LETNÍ TÁBOR KRHÚTI V MAŘENICÍCH ♦ UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU NA EKKURZI NA ČOV PŘÍBRAM II ♦ POZVÁNKA NA DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ DIAMO, S. P., O. Z. ODRA ♦ 30. PROKOPSKÁ POUŤ ♦ UZÁVĚRKA 27. 8. 2019

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XXIV (XLI)

ČÍSLO 8/9

SRPEN/ZÁŘÍ 2019

Vicepremiér a ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček s doprovodem na heřmanické haldě

Ministr průmyslu a obchodu si prohlédl velké sanační projekty v Ostravě

Sanace lagun OSTRAMO, halda Heřmanice a Trojické údolí – tři lokality ve správě státního podniku DIAMO, které ve středu 31. července navštívil vicepremiér a ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček. Zajímal se o průběh sanačních projektů, plnění termínů, finanční otázky i dopady na životní prostředí.

V doprovodu náměstků a vedení státního podniku si ministr Karel Havlíček prohlédl nejprve areál lagun po chemičce OSTRAMO. Připojili se také náměstkyně ministra Silvana Jirotková, náměstek ministra Jan Dejl, náměstek ministra Eduard Muřický, ředitel odboru hornictví MPO a předseda Dozorčí rady s. p. DIAMO Zbyšek Sochor, primátor Ostravy Tomáš Macura, náměstkyně primátora Kateřina Šebestová a vládní zmocněnec pro restrukturalizaci Jiří Cienciala. „Navštívili jsme území, která se musí sanovat ve správě státního podniku DIAMO. Pokračování sanace lagun OSTRAMO je prioritou, finanční limit 2,9 mld. korun by neměl být překročen. Na místě by mohla vzniknout průmyslová zóna nebo lesopark,“ řekl vicepremiér a ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček.

Vyprázdněné laguny už nezapáchají a upravené kaly se postupně odvázejí k likvidaci v tlakové plynárně Sokolovské uhelné. Ředitel státního podniku DIAMO Jiří Jež a ředitel odštěpného závodu ODRA Petr Kříž popsali za státní podnik dosavadní průběh a potvrdili, že celkový finanční rámec nebude překročen a kaly by měly být odvezeny do konce příštího roku. Následovat bude sanace zemin, kterou bude řídit Ministerstvo financí.

Další zastávkou ministerské návštěvy byla heřmanická halda a separační linka. Investor a provozovatel separačního komplexu požádal státní podnik DIAMO o součinnost s řešením aktuální situace. Ostravská těžební oznámila, že provoz linky je ztrátový a pro ně dlouhodobě neudržitelný. Ministr potvrdil, že stát má zájem na tom, aby byl provoz separační linky zachován, o způsobu a formě spolupráce se bude

dále jednat. Sanační práce stále pokračují a probíhá také pravidelný monitoring škodlivin, který potvrzuje, že kvalita ovzduší v okolí haldy není ohrožena. „Odval v Heřmanicích se sanuje a separuje s důrazem na minimalizaci negativních vlivů na okolí a s monitoringem kvality ovzduší. Speciální linka je v provozu dva roky, o tom, jak to s ní bude dál, jednáme s Ostravskou těžební,“ řekl Jiří Jež.

Třetí lokalita rovněž patří mezi staré ekologické zátěže velkého rozsahu. Sanace Trojického údolí, kde byla kdysi šachta a koksovna, zatím nezačala. Vedení státního podniku se dohodlo s ministrem, že bude třeba danou věc analyzovat. „Zde jsme se s ministrem Karlem Havlíčkem shodli, že není třeba nic uspěchat,“ řekl primátor statutárního města Ostrava Tomáš Macura a dodal: „Nový geologický průzkum kontaminovaného území má být hotov do konce letošního roku. Výsledky ukáží, co s aktuálně pozastaveným projektem sanace.“

Sanace heřmanické haldy pokračuje, kvalita ovzduší v okolí není ohrožena

Sanace odvalu Heřmanice, která patří mezi největší ekologické akce v Moravskoslezském kraji, pokračuje i přes problémy společnosti Ostravská těžební. „Naším cílem je postupně eliminovat negativní vlivy na okolí a zabezpečit odval před termickými jevy, aby v budoucnu mohla být tato lokalita smysluplně využita. Separací linka může tento dlouholetý sanační proces urychlit, proto zvažujeme na základě žádosti Ostravské těžební odkoupení zařízení, ale i další možnosti,“ uvedl Jiří Jež.

Východní a jihovýchodní část odvalu Heřmanice už prošla rekultivací v gesci s. p. DIAMO. Cílem bylo termicky aktivní plochy odtěžit, uvolněné plochy dotvarovat inertním materiálem, překrýt zemínou a tímto způsobem celé území revitalizovat. Mimo jiné byl vytvořen „zelený val“ s významným filtračním efektem proti prachu,

vznikajícímu v rámci odtěžování dalších částí odvalu. Od roku 2010 tak došlo k výrazné redukci ploch zasažených termickou aktivitou, což přineslo i výrazné snížení objemů exhalací škodlivých plynů.

S cílem zintenzivnění sanačních prací, které se odhadují na dalších nejméně 10 let, vznikl projekt spolupráce státního podniku DIAMO a Ostravské těžební, která postavila v roce 2016 u haldy separační komplex. Provoz speciální linky byl zahájen v červenci 2017. Ukázalo se však, že její provoz není tak ekonomicky efektivní, jak investor předpokládal.

„Jednání se společností Ostravská těžební o budoucím využití separační linky na Heřmanické haldě stále probíhají a vzhledem ke složitosti problematiky není stanoven žádný termín. Je nutné posoudit možné varianty další spolupráce a vyhodnotit jejich efektivitu i rizika z pohledu ekonomického, technického, časového, environmentálního a právního,“ doplnil Petr Kříž. Bez ohledu na výsledek jednání státní podnik pokračuje a bude pokračovat v sanačních pracích podle dlouhodobého plánu.

Na lokalitě probíhá pravidelný monitoring imisí, prašného spadu v okolí, termické aktivity a podzemních vod realizovaný akreditovanými organizacemi. Naměřené hodnoty stabilně nevykazují žádné nebezpečí pro obyvatele Ostravy. Koncentrace sledovaných látek jsou klesající nebo setrvalé. Není ohroženo ani zdraví pracovníků s pracovním místem na odvalu Heřmanice, nemusí používat žádné speciální ochranné pomůcky. Výsledky monitoringu potvrzují závěry Rozptylové studie zpracované pro prováděné sanační práce.

Vliv termicky aktivních hald na kvalitu ovzduší také zkoumají vědci z VŠB-TU Ostrava a nedávno zveřejnili své průběžné závěry. Výsledky česko-polského projektu monitoringu termicky aktivních hald a jejich okolí potvrdily, že nedochází k překračování úrovně znečištění ovzduší vlivem termicky aktivních odvalů – na Ostravsku jsou to odvaly Heřmanice, Ema a Hedvika.

Ing. Bc. Jana Dronská, MBA

Dočištění důlních vod na lokalitě Stříbro (štola Prokop)

Realizace „nízké“ přepážky mezi dvěma „vysokými“

V dubnu 2017 jsem v občasníku DIAMO představil projekt dočištění důlních vod na lokalitě Stříbro (štola Prokop). Zájemce o detailnější popis lokality a první fázi prací odkazují na zmíněný článek, který lze vyhledat na webových stránkách s. p. DIAMO. V tomto článku, po krátkém úvodu, představím získané výsledky z let 2016 až 2018, důvody realizace druhé fáze a první výsledky po jejím provedení.

Na některých lokalitách ve správě s. p. DIAMO pozorujeme v posledních letech změny v množství a kvalitě vypouštěných vod. Zatímco množství vod trvale klesá, množství kontaminantů v nich obsažených naopak může růst. To byl a je i případ lokality štola Prokop ve Stříbře. V závěru roku 2014 zde došlo k rychlému zhoršení kvality vypouštěných vod u všech sledovaných kovů (kadmium, olovo a zinek). Problematická byla především naprostá nepředvídatelnost vývoje na lokalitě. Protože došlo i k překročení limitů stanovených vodoprávním úřadem, byl našemu podniku zadán z jeho strany a za spolupráce Povodí Vltavy, s. p., úkol vymyslet a realizovat možnou nápravu.

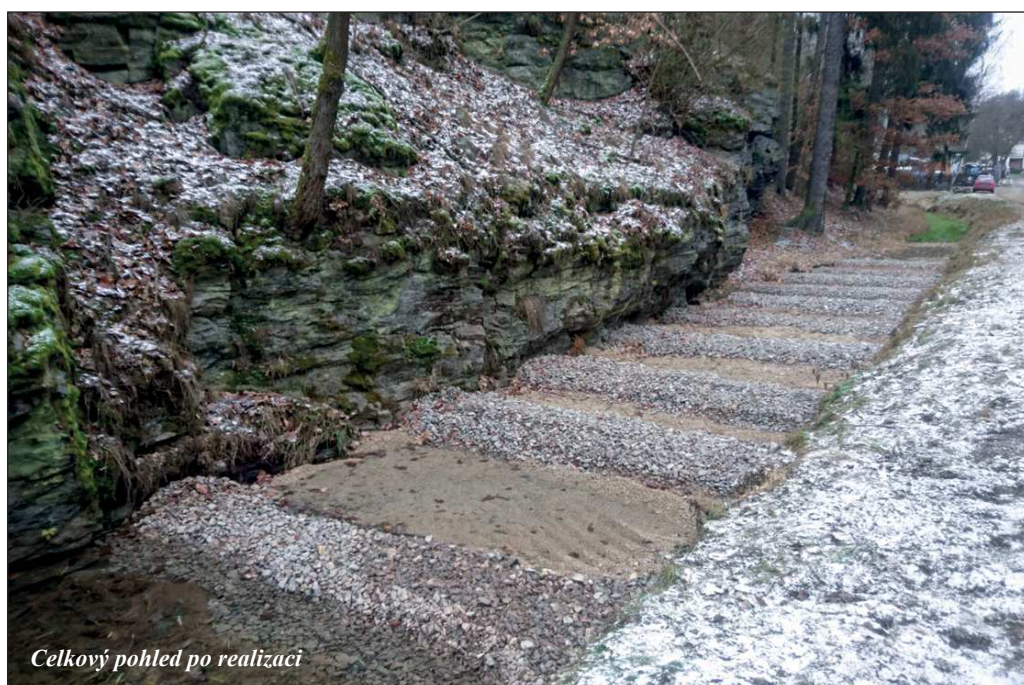
Na lokalitě proběhlo rozsáhlé vzorkování různých míst v podzemí s cílem zjistit zdroj zvýšené kontaminace a důvody snížení průtoků vod ze štoly, které potvrdily celkově zhoršenou situaci, včetně vod v podzemí. Protože možnosti čištění vod na

odstranění nadlimitních koncentrací kovů z důlní vody vytékající ze štoly Prokop ve Stříbře. Nejvhodnějším způsobem pro snížení koncentrací Zn, Pb a Cd se zdála být úprava důlní vody její interakcí s kalcitickým vápencem, který by měl zajistit srážení a spolusrážení uvedených kovů v podobě karbonátů a hydroxokarbonátů a jejich stabilní vyvázání do dnového sedimentu. Laboratorní studie provedené v roce 2015 tento předpoklad potvrdily a pomohly navrhnout vhodnou velikost pilotní čistící jednotky, kterou jsme realizovali na nejvhodnějším místě, se svolením majitele pozemku města Stříbro, v odvodním kanále cca 15 m od výstupu důlních vod na povrch. Odvodní kanál byl v minulosti vytvořen horníky pro odvod důlních vod z ložiska a v databázi vodních toků je vedený jako koryto vodního toku umělé. Pro ošetření důlní vody bylo zhotoveno vápencové lože o rozměrech cca 5 m × 2,5 m × 0,3 m. Pro realizaci tohoto opatření stačilo nasypat kalcitický vápenec příslušné zrnitosti do odvodního kanálu od Prokopské štoly v ploše 5 m × 2,5 m ve vrstvě 30 cm, což je v principu hloubka vody v odvodním kanále. Kanál je v toku zarostlý trávou, na dně a ve dnovém sedimentu obsahuje tlející organický detrit (rozkládající se organická hmota zbytků rostlin). Geometrický tvar, mírný sklon a pomalý odtok důlní vody poskytly ideální místo pro lokalizaci pilotního te-

tivní, tj. méně příznivé, hodnoty, zjištěné dynamickými laboratorními zkouškami. Ze získaných údajů vyplynulo, že bude potřeba v průměru ošetřit zhruba 3 400 l/hod. důlních vod (průtok pod 1 l/s), což odpovídalo 10,2 t kalcitického vápence (celkový objem náplně cca 4 m³). První výsledky ukázaly nedostatečné zvýšení hodnot pH a tím zhoršené srážení kovů. Lože bylo rozšířeno o cca 5 tun jemného vápence frakce 0/4 oproti použité frakci 16/32 v prvním kroku. Hodnota pH vody na výstupu se zvedla pouze o dvě až tři desetiny, na hodnoty okolo 6,6. Pro efektivní vysrážení těžkých kovů je nutné dosáhnout hranice 7,5, kdy účinnost tohoto opatření prudce roste pro všechny sledované kovy rozpustěné v důlní vodě. V období od vybudování lože do závěru roku 2018 docházelo pouze ke snižování koncentrací olova o 0,5 až 1,7 mg/l ze vstupních hodnot 1,58 až 3,88 mg/l a u zinku ke snížení o několik jednotek desetin mg/l z hodnot 3,68 až 7,93 mg/l. U kadmia se hodnoty měnily pouze o jednu až dvě tisíce mg/l a hodnoty se pohybo-

ra. Ve vzniklých komorách byl jako výplň použit vápenec o zrnitosti 4/8.

Pro ilustraci, jak probíhala realizace v prosinci roku 2018 a jak bylo koncipováno rozšíření lože, slouží přiložená fotodokumentace. Pracovníci z ČDV Zadní Chodov se úspěšně poprali s nástrahami nečekaných požadavků, daných realizací v polních podmínkách a nevyzkoušenou technologií, a během jednoho pracovního dne vše provedli na výbornou. První měření po realizaci nás naplnilo optimismem, protože pH dosáhlo hodnoty 7,54 a výsledky snížení kovů byly výrazné – kadmium: vstup 0,0247 mg/l, na výstupu z lože 0,0028 mg/l (snížení o 89 %), zinek: vstup 4,95 mg/l, na výstupu 2,39 mg/l (snížení o 52 %) a olovo vstup 1,51 mg/l na výstupu 0,143 mg/l (snížení o 90,5 %). To byly výsledky, které neočekávali ani největší optimisté. Následný monitoring v roce 2019 ovšem takto razantní snížení nepotvrdil. Klimatické podmínky v úvodu roku (sníh a led) a následně vandalové, kteří nám zvýšili hladinu v kory-

Celkový pohled po realizaci

valy v rozpětí 0,013 až 0,035 mg/l. Jak je patrné, dílčích úspěchů bylo dosaženo, ale nikoli takových, které by odpovídaly laboratorním sledováním. Navíc množství vod někdy výrazně přesahuje dlouhodobý průměr 1 l/s a rozpětí koncentrací kovů je velmi vysoké. Na základě dlouhodobých dat jsme znovu pátrali, proč je funkčnost lože nižší, než laboratorní testy ověřily. Bylo jasné, že pro funkčnost opatření bude zásadní dosažení pH 7,5. Že vyšší hodnoty kovů v důlní vodě budou pokračovat v delším časovém úseku, je již jisté. Situace z konce roku 2014 v podstatě stále trvá.

Nový přepočítání původních dat z laboratorních pokusů ukázal, že v reálných podmínkách na stanovišti je nutné upravit lože tak, aby nevznikaly preferenční cesty proudění skrz vápenec a byl k dočištění využit celý objem náplně, a dále zadržet vodu delší časový úsek (3 hod.), aby se pH výrazněji zvýšilo a vysrážené kovy vypadly v loži nebo těsně za ním. V podmínkách běžných provozů na čistírnách důlních vod se jedná o jednoduché kroky, kterých ovšem dosáhnout v našem případě je poměrně složité. Důležitou hodnotou je objem volných porů ve vápenci, který by měl dosáhnout hodnoty cca 10 m³, a to odpovídá náplni lože cca 40 m³ vápence. Dále se ukázalo, že bude nutné rozčlenit náplň přepážkami tak, aby voda byla nucena proudit celým ložem rovnoměrně (viz schéma na obrázku). Dřevěné přepážky umístěné střídavě v horní a dolní části lože, obsypané hrubou frakcí vápence 16/32, slouží k umožnění průtoku vody nahoru dolů. K těsnění mezi prkny přepážek byl použit granulovaný bentonit, který ve vodě mnohonásobně zvětší svůj objem a slouží jako nepropustná barié-

tě tak, že voda tekla přes lože, nám ovlivnili výsledky monitoringu. Přesto i rozšířený červnový monitoring ukázal, že výsledky nedosahují prvních měření. Vyšší účinnost je zachována pouze pro olovo okolo 90 %, pro kadmium a zinek pouze okolo 15 %. Důvodem je opět pH, které se nedaří udržet nad hodnotou 7,5, ale pohybuje se okolo 7,3. To je dostatečná hodnota pro vysrážení olova, ale nikoli pro další kovy. Z červnového měření je patrné, že na vině je i CO₂, rozpustěný ve vysoké míře v důlní vodě, a ten blokuje zvýšení pH. Trvalý posun pH je bez chemické úpravy nemožný (např. přikapávání louhu). Zdá se tedy, že jsme dosáhli použitým způsobem maxima možného.

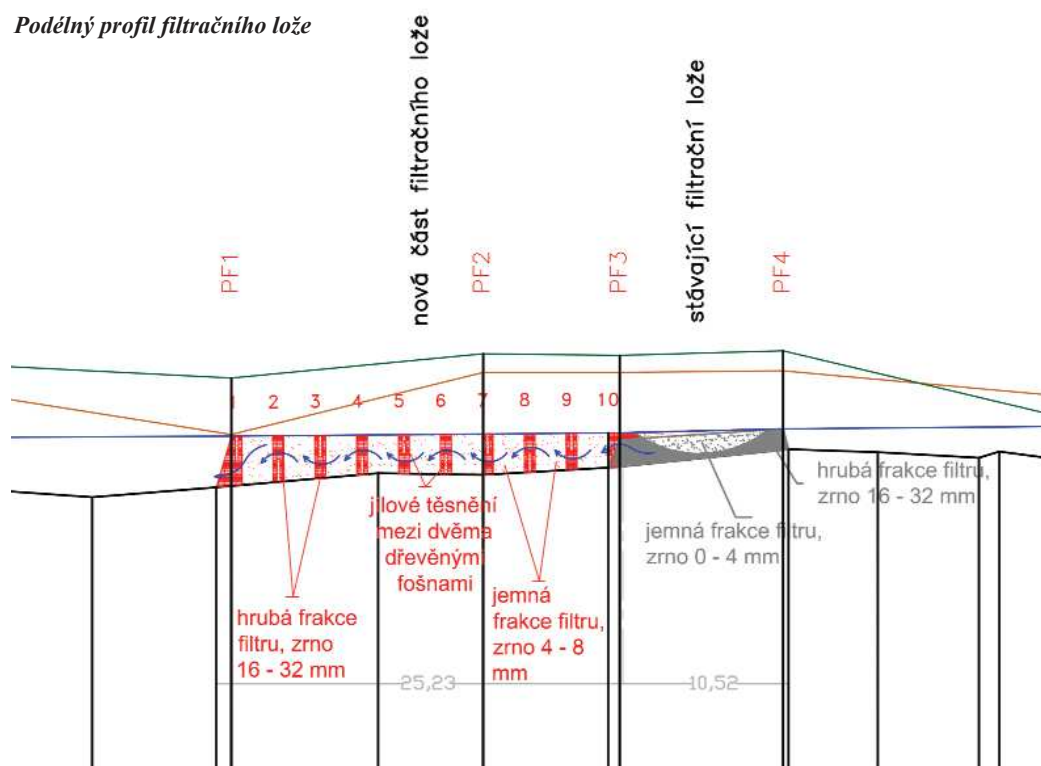
Dále je patrné, že část změřených kovů za ložem je již v nerozpuštěné podobě, ale nestihne vysedimentovat. Usazuje se až dále v toku koryta navázáním na jílové částice a organický materiál. Z celkových výsledků je patrné, že tento proces ve zbývajících částech koryta (cca 600 metrů) před zaústěním do toku Mže probíhá standardně a tok Mže je sledovanými kovy ovlivněn pouze minimálně, a to v hodnotách, které jsou v literatuře popsány jako neohrožující pro člověka a vodní živočichy. Předpokládáme, že se zde pozitivně odráží i naše snaha o dočištění.

Na závěr chci opět poděkovat městu Stříbro za možnost využít pozemek v majetku města k realizaci pilotního pokusu a vstřícnost během celého procesu přípravy. Cesty k nápravě životního prostředí nevedou pouze skrze slovní podporu, ale přes reálné činy, které umožňují konkrétní lidé a instituce.

Mgr. Petr Brůček, Ph.D.

vedoucí oddělení ekologie, o. z. SUL Příbram

Podélný profil filtračního lože

lokalitě jsou prostorově i technicky poměrně omezené, bylo naším cílem realizovat nějakou nenáročnou formu pasivního systému čištění důlních vod. Ve spolupráci s docentem Zemanem z Masarykovy univerzity v Brně byl vypracován návrh postupu na

rénního experimentu odstraňování nadlimitních koncentrací zinku, olova a kadmia z důlní vody. Před realizací nebylo třeba provádět terénní úpravy a výraznější zásahy do kanálu. Pro výpočet objemu a plochy vápencového lože byly použity konzerva-

Mezinárodní cvičení mobilních skupin „International In-situ Gamma Spectrometry Intercomparison Exercise“

Ve dnech 18.–21. června 2019 proběhlo na lokalitách o. z. TÚÚ Stráž pod Ralskem mezinárodní cvičení mobilních skupin „International In-situ Gamma Spectrometry Intercomparison Exercise: Straz 2019“. Srovnávací měření organizoval Státní ústav radiační ochrany, v. v. i., ve spolupráci s DIAMO, s. p., o. z. TÚÚ Stráž pod Ralskem na dvou plochách se zvýšenými hodnotami radioaktivní kontaminace povrchové vrstvy zemín „Odkaliště – I. etapa“, „DH I – jáma č. 3“ a v objektu „Gama-spektrometrická kalibrační základna“.

Mobilní skupiny pocházely ze zemí EU a jsou vycvičeny v rámci havarijní připravenosti pro pohyb v území kontaminovaném radionuklidy. Akce se zúčastnily organizace:

Lokalita DH I – jáma č. 3

Gama-spektrometrická kalibrační základna

Bundesamt für Strahlenschutz, Federal Office for Radiation Protection, Německo; Deutscher Wetterdienst, Offenbach, Německo; Nuclear Engineering Seibersdorf GmbH, Seibersdorf, Rakousko; Institut „Jožef Stefan“, Ljubljana, Slovinsko; Institut ochrany obyvatelstva, Lázně Bohdaneč, ČR; ČEZ, a. s., Praha, ČR; 31. pluk radiační, chemické a biologické ochrany Armády ČR, Liberec, ČR; SÚRO Praha, ČR.

V průběhu cvičení měli účastníci za úkol měřit hodnoty kalibračních standardů, dávkových příkonů a aktivity přírodních a umělých radionuklidů ve vrchním horizontu zeminy. Vyhodnocení srovnávacího měření přispěje ke zpřesnění dat sdílených účastnickými zeměmi.

RNDr. Lubomír Neubauer
vedoucí OŽP, o. z. TÚÚ

O. z. ODRA bude spolupracovat na oživení Karvinska

Společné foto po podpisu memoranda

Moravskoslezský kraj chce výrazně proměnit území poznamenané těžbou uhlí mezi Karvinou, Havířovem a Orlovou. Aby bylo řešení systematické a koncepční, vznikl projekt POHO2030 – Koncepce rozvoje pohornické krajiny Karvinska do roku 2030. Podpisem Memoranda o spolupráci na obnově a rozvoji území se do projektu zapojil také státní podnik DIAMO prostřednictvím odštěpného závodu ODRA.

Memorandum podepsaly 17. července 2019 v Karvině přes tři desítky signatářů, kromě hejtmana kraje, primátorů a starostů měst také ředitelé klíčových firem a dalších institucí, sdružení či vysokých škol. Rozvojové aktivity bude koordinovat krajská společnost Moravskoslezské Investice a Development. Vzniká pracovní skupina a sdílený virtuální prostor. První projekty by se měly rozběhnout už v příštím roce. Budou financovány z evropských i státních peněz a předpokládá se také zapojení sou-

kromých zdrojů. V plánu je například vybudování sítě cyklostezek nebo zatraktivnění okolí u vodní plochy Karvinské moře.

„Jako správce uzavřených dolů vítáme koncepční přístup k řešení rozsáhlých, těžbou dotčených území. Dlouhodobě se podílíme na oživení areálů šachet na Ostravsku a dobře víme, že najít nové smysluplné využití těchto lokalit není snadné,“ uvedl ředitel odštěpného závodu ODRA Petr Kříž.

Na nové koncepci POHO2030 pracovala krajská společnost Moravskoslezské Investice a Development celý rok. Jejím vzniku předcházely odborné analýzy zaměřené na různé oblasti – na krajinářskou architekturu, geomorfologii, územní plánování a také na výskyt různých rostlin a živočichů. Návazně byla připravena návrhová část, která obsahovala první záměry revitalizace a následného využívání pohornické krajiny. Na přípravě se podíleli i zástupci odštěpné-

ho závodu ODRA, který se v zájmové lokalitě stará o doly Barbora a Žofie.

„Zatím tato lokalita působí opravdu neutěšeně a najít pro ni smysluplné využití vnímám jako velkou výzvu pro kraj. Věřím, že se nám tu ve spolupráci s partnery podaří vytvořit prosperující území s pestrým a udržitelným životem. Chceme, aby do roku 2030 byla pohornická krajina územím v pohybu, s novou energií, a to při maximálním využití chytrých řešení. Z Karvinska se tak stane atraktivní lokalita, která zajistí další ekonomický rozvoj regionu, ale také nabídne atraktivní volnočasové aktivity,“ uvedl hejtmán Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák a zdůraznil, že si váží zájmu a participace všech stran, které se na řešení pohornické krajiny chtějí podílet.

Součástí programu slavnostního představení koncepce a memoranda byla i prohlídka areálu Dolu Barbora.

Ing. Bc. Jana Dronská, MBA

23. Jihlavské havíření 2019

Královské horní město Jihlava se již opakovaně ujalo uspořádání setkání hornických měst a obcí ČR, tentokrát 23. setkání pod názvem „Jihlavské havíření 2019“ ve dnech 21.–23. června. Město po všechny tři dny nabídlo pro účastníky setkání a pro domácí vskutku bohatý kulturní program. V páteční podvečer jsme byli oficiálně přivítáni primátorkou města v kostele Povýšení sv. Kříže na Masarykově náměstí. Moderátor krásně představil bohaté hornické tradice středověkého královského města při těžbě stříbrných rud vhodně doplňované hudebním vystoupením místních hudebníků. Při hornické písničce „Kamarádi dolů sfářeje“ se při zpěvu refrénu přidal ke zpívajícímu sboru celý zaplněný kostel. Došlo i na písničku „Proto ten stav hornický, ten se musí ctít, on nám dává stříbro, zlato...“, která se doposud zpívala jen při akcích našeho hornického spolku ve Stříbře. Po skončení oficiálního přivítání účastníků jsme se přesunuli na náměstí, kde nejdříve došlo k představení jednotlivých postav jihlavského

M. Šťastného a předsedy ZBSC Slovenska E. Sombatyho. Poté předal minulý pořadatel, a to město Sokolov, novému pořadateli hornický flek, hornickou švancar (obojí vzniklo ve Stříbře), světlo sv. Barbory (vzniklo v Mostě) a poslední putovní prapor setkávání hornických měst. Následovalo stužkování praporů, čímž byly hlavní oficiality splněny. Odpoledne proběhlo dle programu slavnosti v gotické síni radnice předávání cen Český permon za rok 2019. V programu slavností byly komentované prohlídky jihlavské radnice, dále prohlídky muzea s odkazem na havířský průvod, ke kterému může své fici i naše město Stříbro, protože historické hornické kroje se sobě skoro podobají. Kdo má tu svoji prioritu? To je otázka. Ale budme upřímní, Jihlavští se toho chytli první a dodnes udělali ohromný kus práce (je to vidět na množství krojů, získávání dětských účastníků do tohoto průvodu, včetně financování, a dalších drobností). Vážení Jihlavští, všechna čest, jen tak dál, máte se čím chlubit. Pokud mě

Před řazením do průvodu

průvodu, respektive hornických profesí, v podání jihlavské mládeže, a poté se hornický průvod již v setmělé Jihlavě vydal středověkými uličkami města k místnímu pivovaru Ježek, kde byla hornická paráda zakončena představováním všech zúčastněných delegací. Sobotní dopoledne či ještě ráno bylo zahájeno přijetím u primátorky města v radniční gotické síni spojeným se snídaním. Po skončení této části programu již následovalo řazení průvodu k hornické parádě a opět povstaly z jihlavského podzemí všechny hornické profese minulosti. Průvod se vydal stejnou trasou jako včera večer do jihlavského pivovaru, který se stal centrem veškerého dění. Vlajkonoši se řadili pod tribunu, kde nejdříve došlo na slavnostní projevy primátorky města K. Koubové, perkmistra SHHS ČR

paměť neklame, žádné horní město se nemůže pochlubit takovým dětským hornickým souborem, buďte na sebe pyšní. Dále jsme se mohli podívat do podzemí, do kolektorů, byla pro nás připravena celkem 4 pódia, každý si mohl vybrat, co ho zajímalo. Hlavním pódium zůstalo to v pivovaru. Sobotní večer byl zakončen ohňovou show. V neděli ráno nás zastihl vytrvalý déšť. Akce pokračovala pro ty, co vydrželi, i po celou neděli. Jihlavští, děkujeme, zhostili jste se setkání na jedničku. Jak to tak bývá, nasadili jste příštímu hostiteli vysokou laťku. Příště (a to již po 24.) se sejdem v září 2020 ve východních Čechách, a to ve městě těžby uhlí, v Žaclěři.

Zdař Bůh!

Karel Neuberger, MBA
HHS Stříbro

Účastníci průvodu

10. výročí na Měděnci

Delegace ze Stráže pod Ralskem

Členové spolku Historické rudné doly Mědník v čele s Ivanem Cáderem dokázali za deset let opravdu hodně. Nejenže zpřístupnili štolu Panny Marie Pomocné a štolu Země zaslíbená, ale nadále v podzemí Mědníku pracují jak na údržbě zpřístupněných děl, tak v dalších prostorách. Již několik let pořádají dvě akce. Jednou je připomínka svátku svaté Barbory a tou druhou je Měděnecké krušení. Letos bylo krušení v duchu zápisu krušnohorské hornické krajiny na seznam hmotného dědictví UNESCO.

Právě důlní díla na Mědníku jsou mezi konkrétní českou pětici. K zápisu došlo na počátku léta v ázerbajdžánském Baku. Svět tak ocenil unikátní krajinu – hornický region „Erzgebirge – Krušnohoří“. Jmenovitě to je 17 míst na saské straně a 5 míst na české. Je to unikátní oblast, která diktovala světu trendy v těžbě kovů. Působili tu učenci, například Georgius Agricola či Marie Curie-Skłodowská a jiní. Vznikly tu první geologické mapy a konečně i americký dolar byl pojmenován podle jáchymovského tolaru.

Nyní zpět ke krušení. Vše podstatné se událo v sobotu 27. července 2019. Návštěvníky čekal parádní hornický průvod, v jehož čele šli vedle vejprtského

pana faráře i významní horničtí patroni – krásná mostecká svatá Barbora a náš kamarád Pavel Virág, coby svatý Prokop. Tato trojice na závěr průvodu pokřtila lahvi sektu mimořádnou dřevěnou turistickou známku. Během dne si účastníci mohli prohlédnout výstavu krušnohorských minerálů. Nejednou nadšenec si odnášel nádherný vybroušený kousek. Většina účastníků vystoupala ke kapličky na vrchu Mědník nebo si prohlédla podzemí ve štole Panny Marie Pomocné. Na louce za restaurací předvedli hasiči a záchranáři vyproštění zraněné posádky z hořícího auta. V 17 hodin jsme se pobavili a nasmáli při kulturním vystoupení známých bavičů Milana Pitkina a Františka Sysla. Následovala taneční zábava a všeobecné veselí, které o půlnoci ukončil ohňostroj na vrchu Mědník u ozářené kapličky. Velice neradi jsme se poté rozloučili a s krásnými pocity se rozešli. Ráno jsme ještě naložili na přívěsný vozík dárek od Ivana – jeden důlní huntík (vozik) – pro naši báňskou expozici ve Stráži pod Ralskem. Velký dík, Měděnecktí, a už se těšíme na příští rok. Zdař bůh!

*Za HHS pod Ralskem
Miroslav Janošek*

Evropské fórum pro vědu, výzkum a inovace v Drážďanech

S cílem posílit středoevropský výzkumný prostor spoluorganizovali Svobodný stát Sasko a Asociace Helmholtz v úzké spolupráci s Evropskou radou pro výzkum (ERC) 24. a 25. června 2019 první Evropské fórum pro vědu, výzkum a inovace. Helmholtz-Zentrum Dresden-Rossendorf (HZDR) pořádá tuto akci v Drážďanech za účasti předsedy německého Spolkového sněmu Dr. Wolfganga Schäuble, premiéra České republiky pana Andreje Babiše, premiéra Polska pana Mateusze Morawieckého a ministerského předsedy Svobodného státu Sasko pana Michaela

Kretschmera. Hlavními přispěvateli tohoto významného programu byli příjemci grantů ERC z České republiky, Polska a Německa. Na pozvání německých partnerů se této prestižní akci účastnil i státní podnik DIAMO prostřednictvím Ing. Jiřího Mužáka, Ph.D., vedoucího odboru mezinárodní spolupráce – vedoucího mezinárodního školicího střediska.

V roce 2019 byl státní podnik DIAMO osloven německými partnery EIT Raw Materials a WISMUT GmbH s žádostí o podporu a účast ve společném projektu financovaném vládou Spolkové republiky Německo a ERC. Projekt rECOMine je zaměřen na rozvoj inovativních technologií pro řešení situace s důlními odpady v regionu Erzgebirge/Krušné hory. Projednání žádosti o projekt rECOMine proběhlo i za účasti státního podniku DIAMO na Spolkovém ministerstvu pro vědu a vzdělávání Německa v Berlíně 12. března 2019. Projekt byl vládou Spolkové republiky přijat k financování a realizaci.

*Ing. Jiří Mužák, Ph.D.
vedoucí odboru
mezinárodní spolupráce, ŘSP
vedoucí mezinárodního školicího
střediska, ŘSP*

Dr. Wolfgang Schäuble

Ocenění Český permon 2019

Společné foto s oceněnými (autor Ing. Jaroslav Kubánek)

Součástí Jihlavského havíření 2019 bylo také předání hornických cen Český permon, které každoročně uděluje Sdružení hornických a hutnických spolků ČR (SHHS ČR). Předávání cen proběhlo v sobotu 22. června 2019 v překrásném gotickém sále jihlavské radnice za přispění paní primátorky MgA. Karolíny Koubové. Za hornický folklor získal sošku permona Hornický spolek Praha za realizaci „Hornické parády Prahou“. Za záchranu hornických památek byl permonem oceněn Ivan Cáder za záchranu sys-

tému hornických štol na vrchu Mědník. Počínem roku byli oceněni tvůrci televizního filmu Dukla 61. Za celoživotní dílo získali Českého permona Josef Gerthner, coby patriot hornictví na Mostecku, a Ladislav Kajzar, coby průkopník a udržovatel hornických tradic ve Stonavě.

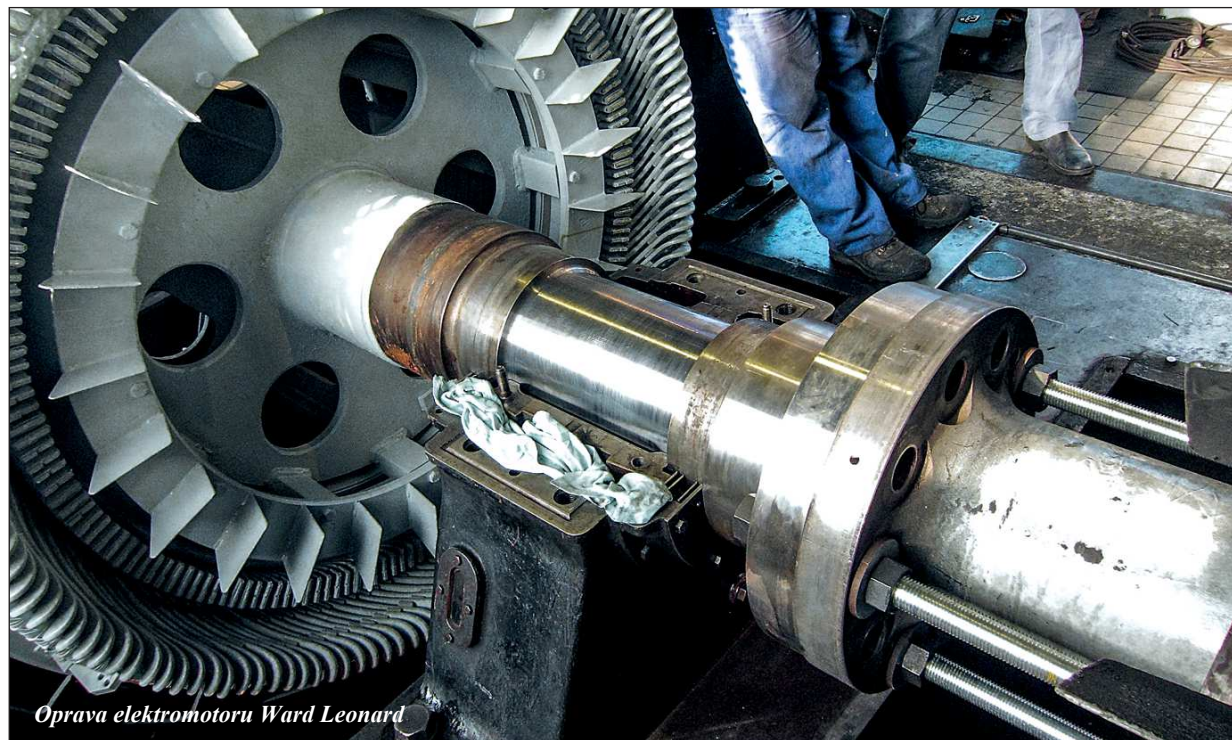
Medailí sv. Barbory z rukou Ing. Erika Sombathyho, předsedy sdružení slovenských spolků, byl oceněn permistr SHHS ČR Ing. Miroslav Šťastný. Dr. Jaroslav Jiskra z Nadace Georgia Agricoli předal vyznamenání Lux Ex

Tenebris (Světlo v temnotách) paní Aleně Zápotočné z Magistrátu města Jihlavy a doc. RNDr. Zdeňkovi Laštovičovi, CSc., za celoživotní činnost v oblasti rozvoje hornických tradic a ochrany montánních památek.

Celým slavnostním aktem provázal místopředseda SHHS ČR Vratislav Kloubouch za přispění hudebního doprovodu místní ZUŠ a gymnázia. Oceněným velmi gratulujeme!

*Za SHHS ČR
Ing. Václav Dorazil, Ph.D.*

Ward Leonard

Oprava elektromotoru Ward Leonard

Když se řekne Ward Leonard, zní to tajemně, až vznešeně, ale jen zaslouženě vědí, o čem je řeč. Přesto se skloňovalo toto jméno na středisku Důl odštěpného závodu ODRA víc, než je zdravé. Celým jménem Harry Ward Leonard byl americký elektrotechnik a vynálezce elektrického soustrojí, které spatřilo světlo světa na přelomu 19. a 20. století v USA, a spolupracoval s T. A. Edisonem. Jeho vynález – měnič – řídí výkon a otáčky elektrických motorů.

Na tomto principu plynulého řízení pracuje i naše soustrojí těžního stroje 2B 4516 pro jámu č. 5/1 na lokalitě Žofie v Orlové. Bohužel elektromotor tohoto Ward Leonardova soustrojí začal vykazovat nedostatečný izolační stav vinutí a celého izolačního systému, což bylo potřeba okamžitě řešit a omezit činnost těžního stroje na nezbytně nutný provoz.

Během zpracování zadávacích podmínek a doplňující diagnostiky byly zjištěny další podstatné nutné prvky pro opravu elektromotoru vyrobeného a in-

stalovaného v r. 1964. Elektromotor byl po celou dobu součástí budovy těžního stroje. Mezi zaměstnanci dnes již není nikdo z pamětníků jeho instalace. Od té doby proběhly jen pravidelné revize a běžné standardní opravy. Nyní musel stroj do dílen se specifickým vybavením. Měla by následovat částečná demontáž a transport, což byl jeden z požadavků zadávacích podmínek pro opravující firmu.

Pro realizaci opravy jsme oslovili 7 firem, zabývajících se podobnými opravami, některé z nich již během let upustily od oprav takto relativně velkých a výkonných elektromotorů. Jediná firma, která podala nabídku, byla Hansen Electric, spol. s r.o.

Následovala demontáž, transport a samotná oprava elektromotoru v dílnách zhotovitele. K provedení revize byla firmou použita technologie termovize, polarizačního indexu a poměru dielektrické absorpce. Samotná oprava probíhala dle časového harmonogramu.

V průběhu opravy však byla zjištěna podstatná anomálie ve spojení dynamu. Následovala jednání, kde se projednával jak legislativní, tak praktický postup opravy. Zmíněná spojka se musela bezpodmínečně nahradit, to znamená vyrobit. Ve výsledné konzultaci bylo rozhodnuto o zpracování výkresové dokumentace a návržení spojky pro dynamo včetně úpravy hřídele motoru opravující firmou. Oprava se sice protáhla o další týden, vše však mělo zdárný konec.

Výsledkem je skutečnost, že elektromotor Ward Leonardova soustrojí těžního stroje 2B 4516 pro jámu č. 5/1 na lokalitě Žofie v Orlové byl během měsíce března 2019 namontován a po zkušebním provozu opět jede! Toto je velice dobrá zpráva nejen pro všechny zainteresované na středisku Důl odštěpného závodu ODRA, ale také dobrá zpráva pro Harryho v elektrotechnickém nebi.

*Miroslav Ševčík
důlní mechanik, o. z. ODRA*

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Kontrola plnění PKS na roky 2018 až 2022 za 1. pololetí 2019

Z průběhu jednání

Dne 22. srpna 2019 se na ředitelství státního podniku – pracovišti Praha konalo jednání dohodovací komise o kontrole plnění Podnikové kolektivní smlouvy na roky 2018 až 2022 platné pro DIAMO, státní podnik, odštěpný závod Těžba a úprava uranu, odštěpný závod GEAM, odštěpný závod ODRA, odštěpný závod Správa uranových ložisek, ředitelství státního podniku (dále jen „PKS“) za 1. pololetí 2019 dle článku 38 PKS. Jednání se za stranu zaměstnavatele zúčastnili Ing. Bc. Jiří Jež, ředitel státního podniku, Ing. Ludvík Kašpar, ředitel odštěpného závodu Těžba a úprava uranu ve Stráži pod Ralskem, Ing. Zbyněk Skála, ředitel odštěpného závodu Správa uranových ložisek v Příbrami, Mgr. František Toman, Ph.D., ředitel odštěpného závodu GEAM v Dolní Rožínce a Ing. Petr Kříž, Ph.D., ředitel odštěpného závodu ODRA v Ostravě. Stranu odborů na jednání zastupovali předsedkyně a předsedové odborových organizací působících ve státním podniku DIAMO – paní Štěpánka

Proskočilová z ředitelství státního podniku DIAMO ve Stráži pod Ralskem, pan Vilém Válek, Ing. Petr Rolf a pan Petr Šindelář z o. z. TÚU, pan Karel Hříděl z o. z. SUL, pan Milan Kobierski zastupující o. z. ODRA a za o. z. GEAM pan Bohdan Štěpánek, hlavní vyjednavač zvolený zástupci jednotlivých odborových organizací.

Jednání byla dále přítomna Bc. Věra Reslová, náměstkyně ředitele s. p. pro ekonomiku a personalistiku, která po úvodním uvítání ředitelem státního podniku a po odsouhlasení složení dohodovací komise všemi zástupci strany zaměstnavatele i strany odborů provedla přítomné podrobným materiálem o kontrole plnění PKS. Po jeho projednání všichni zástupci obou zúčastněných stran vyjádřili svůj souhlas s předloženým materiálem a konstatovali, že všechna v kontrolovaném období hodnocená ustanovení PKS jsou plněna. Nato svůj souhlas stvrdili svými podpisy.

Ing. Gabriela Úradníková

Dětský letní tábor v Bělé pod Bezdězem

Do Bělé pod Bezdězem přijelo 96 dětí

Na konci července jsme zakončili dětský letní tábor v Bělé pod Bezdězem, který pořádá Odborová organizace s. p. DIAMO, Důl Hamr I, Stráž pod Ralskem ve spolupráci s o. z. TÚU. Letošní rok se ho zúčastnilo 96 dětí. Tentokrát jsme si zahráli na cestovní kancelář a pořádali jsme výpravy za „DIVY SVĚTA“. Tradičně mezi sebou soutěžily 4 oddíly o to, kdo nasbírá nejvíce dílků puzzle. Každý oddíl byl označen svojí barvou (dětí dostaly multifunkční šátky) a byla to výborná pomůcka nejen pro ně, ale i pro vedoucí, aby se v tom prvotním mumraji vyznali. První dny byly soutěže zaměřeny na poznávání divů světa a současně i různých zemí. Děti si musely zapamatovat divy světa podle obrázků v lese, kreslily hieroglyfy, stavěly nejvyšší stavby světa ze špaget, hrály na Angličany a Skoty, navštívily zahrady Semiramidy a také se vydaly na Vrch Bělá, který představoval výlet do Francie. Nechybělo ani malování triček, při kterém nadané děti vytvořily návrh pro svůj oddíl a pomohly s malováním i mladším táborníkům. Nejvíce asi děti uchvátil Egypt, v den zájezdu do této země bylo opravdu parno, a přesto soutěžící museli napájet velblouda, přenášet písek, obstarávat vodu, zahrát si seroutky a za to je v podvečer čekalo překvapení. Všichni vedoucí se oblékli jako muslimové a zařídili dětem návštěvu velbloudice Aishy, která přijela se svým pánem ze Zooparku v Doksech a přivezla i ponika a lamy. Každý se mohl na Aishe nebo na poníkovi povozit a pořídil si mnoho fotek. Všechny tyto soutěže hned v úterý zpestřili svoji návštěvou naši záchranáři, kteří dětem udělali v lese moc pěknou lanovku, na které se všichni odvážlivci svezli, a ostatní se mezitím seznamovali se základy první pomoci, kterou docela dob-

ře ovládali, a také si vyzkoušeli oživit dovezenou figurinu. Zjistili, že to není opravdu jednoduché dodržet správný rytmus i sílu stlačování. Celý soutěžní týden byl proložen i návštěvou města, spaním pod širákem, stezkou odvahy a noční bojovkou, táboráky i oblíbenými diskotékami, které byly díky dvěma tatínkům Petřům na profesionální úrovni, včetně světelných efektů a promítání videoklipů.

Následující pondělí bylo tradiční vyhlášení výsledků, které s napětím všichni očekávali. Tentokrát s velkým předstihem dorazil po 26 soutěžích do cíle jako první oddíl č. 2. Vedoucí Tom si tuto chvíli slávy moc vychutnával, neboť se mu to podařilo poprvé po 9 letech. Ostatní táborníci však neodešli s žádnou ostudou, všichni dávali do soutěže maximum, navzájem se povzbuzovali a hecovali. Za tu velkou snahu byly odměněny všechny oddíly chutným dortem, medailemi, tričky, diplomem a sladkostmi. V podvečer došlo na společné focení všech táborníků, které je sice náročné, ale výsledek stál za to.

Další týden už ze všech spadla nervozita z „celotáborovky“, ale boj o diplomy nekončil. Byla připravena řada soutěží pro jednotlivce. Hned do té první – lesní cross, dali táborníci vše a výsledkem byla jedna zlomená klíční kost. Kdo nebyl běhací a sportovní typ, vysoutěžil si diplomy třeba za krásné obrázky. V úterý pro nás přijely dva autobusy a čekal nás výlet do Dětenic. Zpestřili jsme si ho zastávkou u zříceniny Michalovice, kdy jsme za příkrý výstup ve velkém vedru byli odměněni krásným výhledem na okolí Mladé Boleslavi. V Dětenicích jsme se sotva stihli nasvačit a už začal rytířský turnaj. Po hodinovém turnaji na nás čekaly čarodějnice, které nás provedly po místním

zámkem. Závěrem si všichni mohli nakoupit suvenýry, prohlédnout zámecké zahrady a jelo se zpět do tábora. Ve čtvrtek ráno pomohli ti starší připravit pro mladší kamarády pohádkový les, ve kterém museli plnit různé úkoly a zároveň se soutěžící předvedli ve svých maskách. Odpoledne byla otevřena střelnice, rozdali se poslední ceny, děti čekalo ještě překvapení v podobě hezké osušky a krásné skleněné medaile, které pro všechny zařídil Petr od šikovných sklářů. V podvečer začala velká příprava na závěrečnou diskotéku. Na té nám všem vedoucím i kuchařům nejstarší děti poděkovaly za pořádání celého tábora a to byla pro nás ta největší odměna. Po rozlučkovém protančením večeru proběhlo ještě v noci pro ty nejstarší pasování na zasloužilé táborníky, kterým jsme udělali pomyslnou tečku za celým letošním táborem.

Závěrem bychom chtěli touto cestou poděkovat vedení o. z. TÚU, že nám umožňuje tábor pořádat, našim záchranářům za hezký den, tatínkům Petřům za diskotéku, jedné mamince za výborný nápad s cestovními pasy, kuchaře Božence a jejímu týmu za výbornou stravu, Pěť za skvělý nápad s vytvořením facebookové stránky a hlavně s vkládáním fotografií v pozdních nočních hodinách, aby rodiče měli průběžně přehled o tom, že jejich děti na táboře nezahálí. Také panu Peštovi za zajištění dodávky k odvozu všech našich věcí na tábor a všem dalším, kteří přispěli k hladkému průběhu tábora nebo k pěkným cenám. Já osobně děkuji všem vedoucím, kteří propadli tomuto čtrnáctidennímu maratonu, z nichž někteří musí obětovat i svoji dovolenou. Pospolu vytváří skvělou partu a snaží se udělat maximum pro všechny táborníky.

Marcela Venghová

Letní tábor Krhúti v Mařenicích

Devět let již jezdí pionýrská skupina Východ ze Stráže pod Ralskem na tábor do Mařenic. Letošní téma tábora bylo Krhúti. Jedná se o starou civilizaci, která se nacházela před lety právě na území Mařenic. O tomto faktu se táborníci mohli ujistit již první den, kdy našli v táboře ostatky této staré civilizace. Zjistili také, že pradávným bohem civilizace byl bůh Lomikel, kterého museli po celou dobu uctívat, aby tábor probíhal v poklidu a všichni byli v bezpečí. Mezi jednotlivými kmeny, do kterých byli táborníci rozdělení, probíhaly boje. Každý kmen vynikal v jiných do-

vednostech a boje byly opravdu napjaté. Díky společným silám nakonec všichni poznali historii dávné civilizace, která všem jistě utkví v paměti.

V průběhu tábora si děti zahrály mnoho netradičních her, naučily se, jak přežít v přírodě a přenocovat v ní. Zároveň plnily úkoly, tzv. bobříky, ve kterých mohly porovnávat své síly a dovednosti.

Tábor byl opět, tak jako každý rok, vydařený. Na konci tábora nesměla chybět tradiční velká hostina a odměny za táborovou hru.

Člen PS Východ

Krhúti z Mařenic

Univerzita třetího věku na exkurzi na ČDV Příbram II

Účastníci exkurze

Jsmo parta babiček a dědečků, které nebaví sedět doma u televize a sledovat nekonečné seriály. My se chceme, i v našem poněkud vyšším věku, dozvídat stále nové věci, a proto jsme se stali „studenty“ Univerzity třetího věku, jmenovitě ČVUT – Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské. A nutno říci, že fakulta se o nás stará jako o vlastní. A tak 6. června 2019 pro nás naplánovala nesmírně zajímavou exkurzi na Příbramsko.

Navštívili jsme Hornické muzeum, Mineralogické muzeum, proměřili jsme si haldu šachty č. 19, která tady zůstala po těžbě, ale hlavně jsme si prošli čistírnu důlních vod. A za to bychom chtěli především poděkovat státnímu podniku DIAMO, který čistírnu provozuje.

Ujal se nás pan Ing. Ladislav Kramář, Ing. Miroslav Růžička a Ing. Radek Bican, kteří nás nejen čistíčkou provedli, ale hlavně nám velmi podrobně vysvětlili všechny chemické procesy, které vedou od radioaktivní vody až k vodě,

kteřou je možné vypustit do přírody. Navíc, jak už bylo řečeno, jsme důchodci. V hluku čistíčky mnohdy nedoslýchaví, často se zastavujeme, abychom si pořídili fotky, a navíc velmi zvědaví. A tak jsme našim užasným průvodcům kladli mnoho zvědavých otázek a oni na ně trpělivě odpovídali a vysvětlovali, takže nakonec jsme se všichni dozvěděli vše, co jsme se dozvědět chtěli.

Bylo to prostě skvělé. A my bychom chtěli poděkovat nejen fakultě, ale především státnímu podniku DIAMO, řediteli odštěpného závodu SUL Ing. Zbyňku Skálovi, který exkurzi umožnil, a Mgr. Martinovi Čermákovi, který vše zorganizoval, a především všem, kteří se nám na čistírně věnovali.

Umožnili jste se nám podívat na místo, kam se běžný smrtelník tak snadno nepodívá. Byl to báječně prožitý den plný zajímavostí a my, studenti U3V, ještě jednou moc děkujeme.

Studenti U3V

POZVÁNKA na Den otevřených dveří DIAMO, s. p., o. z. ODRA

Vážení přátelé, dovoluji si Vás i Vaše blízké pozvat na „Den otevřených dveří DIAMO, s. p., o. z. ODRA“, který se uskuteční:

**v sobotu 14. září 2019
od 10.00 do 16.00 hodin
v areálu dolu Jeremenko**

**v Ostravě-Vítkovicích, ulice Sirotčí 1145/7,
souřadnice GPS 49°48'22.77"N, 18°16'13.39"E.**

Program:

- Výstup na kládovou těžní věž jámy Jeremenko č. 3, spojený s prohlídkou strojovny a výhledem z ochozu věže.
- Prohlídka unikátních čerpadel firmy KSB, čerpajících důlní vody z ostravské a petřvaldské dílčí pánve.
- Prohlídka strojovny s památkově chráněným funkčním elektrickým těžním strojem z roku 1924.
- Prohlídka centrálního dispečinku pro řízení čerpání důlních vod ve vodních jámách Jeremenko a Žofie a monitoring výstupu důlních plynů na povrch.
- Promítání dokumentárních filmů s hornickou tematikou a o činnosti DIAMO, s. p.
- Prezentace historických fotografií z dolů OKR.
- Výstava pracovních nástrojů a hornických artefaktů z ostravských dolů ze soukromých sbírek Jana Pastrňáka, Petra Kubinského a Kateřiny Polínkové.
- Premiéra vystavení autentického modelu ostravského dolu Petr Bezruč od Petra Kubinského.

Program byl připraven ve spolupráci se sběrateli a hornickými nadšenci: Petrem Kubinským, Rostislavem Šerudou, Kateřinou Polínkovou a Janem Pastrňákem.

Občerstvení zajištěno.

S hornickým pozdravem
„Zdar Bůh!“

Ing. Petr Kříž, Ph.D.
ředitel o. z. ODRA

30. Prokopská pouť

Čepobití – průvod hornických světlonošů za doprovodu hornické kapely

Když nám přišla pozvánka od příbramských kamarádů, tak jsme si 30. výročí znovuoobnově pouti nemohli nechat ujít. Letošním tématem bylo 440 let, co se Příbram stala královským horním městem. Prokopská pouť byla v 19. století nejvýznamnější z šesti velkých církevních poutí na území města. Na sklonku 19. století se hornické parády účastnilo na 5 500 uniformovaných haviřů. Když přihlédneme k možnostem pořídit si drahou uniformu, tak počet neuniformovaných haviřů musel být mnohonásobně větší. To je již mimo představu, kolik ve skutečnosti pochodovalo městem haviřů. Proč se stal svatý Prokop patronem českých horníků? A kdo to ve skutečnosti byl?

Svatý Prokop je duchovní ochránce země české. Žil na přelomu 10. a 11. sto-

letí, nejprve rodinným životem, pak se stal slovanským knězem, následně mnichem, poustevníkem a konečně spoluzakladatelem slovanského benediktinského kláštera v Sázavě. Zemřel roku 1053, o jeho narození není záznam v žádné kronice ani v žádné legendě. Jako ten, kdo přemohl v Čechách zlo, bývá zobrazován se spoutaným ďáblem u nohou, stal se patronem českých haviřů, zemědělců či vinařů. Po roce 1948 komunisté příbramské prokopské poutě zrušili coby církevní tmářství.

Na starou tradici navázal roku 1990 spolek březohorských horníků a od roku 1993 ji udržuje Cech příbramských horníků a hutníků a Spolek Prokop Příbram. V sobotu 6. července se během dne Březové Hory zaplnily stánky s různým zbožím, především s občerstvením, a mnoha pouťovými atrakcemi. Navečer se před plným náměstím a v areálu dolu Marie představili místní sokolové a hasiči. Ve 22.00 hodin dorazil na zaplněné Březovky parádní průvod (tzv. „čepobití“). V čele šli světlonoši následovaní krojovanými horníky. Veselí pokračovalo daleko za půlnoc. Po krátkém spánku jsme se v neděli ráno zařadili na příbramském náměstí do slavné parády, která vyrazila opět směr Březové Hory. Za dobově, v duchu Horymíra, oděné dívky na koních se zařadili členové místního spolku, následovali haviři z celé České republiky včetně nás ze Stráže pod Ralskem. Za dvěma hornickými kapelami pochodovali i ha-

siči a v krojích i místní Baráčníci. Celá paráda prošla Příbramí a Březovými Horami, aby zastavila před kostelem svatého Prokopa, kde proběhla polní mše. Na Marii posléze předvedli příbramské kamarádi, jak se dříve horníci bavili – Českou „hornickou“ besedu. Odpoledne přijel do areálu Ševčinského dolu císař Rudolf II., který spolu s námi sledoval šermířské vystoupení a divadelní představení k příležitosti 440. výročí povýšení Příbrami na královské horní město. Škoda, že jsme museli poté odjet, jistě i noční program musel být stejně senzační. Nezbyvá než poděkovat. Velký dík, kamarádi, a zase někdy na shledanou!

Za Hornicko-historický spolek pod Ralskem Miroslav Janošek

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO
Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p.
Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Adresa redakce: DIAMO, státní podnik,
Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem
Redakce: Martin Lišaník
e-mail: lisanik@diamo.cz
tel.: 487 892 018

Propagace a komunikace:
e-mail: press@diamo.cz

Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO
Texty: redakce DIAMO,
není-li uvedeno jinak

Hornická paráda – průvod městem